

na BOKU 1.4

Pisarze teoretykami literatury?...

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2016

na **BOKU**
T.4

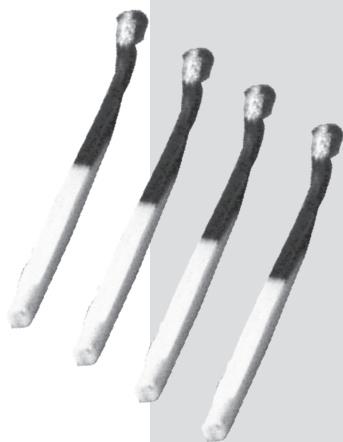

NR 3534

na BOKU T.4

Pisarze teoretykami literatury?...

Redakcja naukowa
Józef Olejniczak i Anna Szawerna-Dyrszka

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
Marek Piechota

Recenzenci

Anna Węgrzyniak

Zdzisława Mokranowska

Spis treści

Józef Olejniczak:	Zamiast wstępu. Literatura?... na boku?...	7
Romana Patyk-Lenarczyk:	Patryka przyczynkarza rozważania o handlowej makulaturze (Zbigniew Herbert)	21
Jerzy Paszek:	„Nadzy w zbroi, w czasie”. Zeugma i syllepsa w poezji Stanisława Barańczaka	39
Małgorzata Szulc:	Świecka modlitwa? Pozdrowienie dla moli? – Jan Zych o poezji	61
Katarzyna Szkaradnik:	Obrazki z miasteczka w świetle problemu (z) <i>mimesis</i> . O <i>Pelargoniach</i> Zofii Mitosek	87
Piotr Sadzik:	„Aż tu dostałem się w potrzask na równej drodze” Ateologia polityczna Witolda Gombrowicza	111
Piotr Kruszewski:	Cyberprzestrzeń i atomizacja. Teoretycznoliterackie glosy na tle nowoczesnej science fiction	155
Michał Nikodem:	Henryk Sienkiewicz jako teoretyk powieści historycznej	179
	Indeks nazwisk	203

Indeks nazwisk

A

Adamczyk Zdzisław Jerzy 54
Adamiec Marek 30
Adams Reginald B. Jr. 59
Agamben Giorgio 14, 114–115, 131, 133,
138, 140, 144, 146, 149, 152, 153
Andersen Hans Christian 43, 102
Anders Władysław 100
Ankersmit Franklin 107
Arystofanes 190
Arystoteles 101, 114, 184, 199
Asimov Isaac 169, 171
Auerbach Erich 101

B

Baczyński Krzysztof Kamil 25
Balbus Stanisław 63, 64, 68, 76, 79, 80, 84
Balcerzan Edward 39
Balzac Honoré de 188
Baran Bogdan 9
Barańczak Anna 44
Barańczak Stanisław 39–60
Barthes Roland 11–12, 182, 186, 199,
201

Barth John 11

Bartoń Joanna 12, 13, 14, 16, 18, 19

Bassaj Maria 10

Baudrillard Jean 11, 12, 15

Beksiński Zdzisław 166

Benjamin Walter 115, 125, 128–131, 203
138, 141, 143, 149, 152, 153

Bennington Geoffrey 140

Berent Waław 48

Białoszewski Miron 10, 56, 94

Bielak Alicja 129

Bielik-Robson Agata 115, 118–120, 123

Bizan Marian 26

Blanchot Maurice 10, 11

Bloom Harold 123

Błoński Jan 112, 147

Bogdanowska Monika 105

Bolecki Włodzimierz 43

Bond Jackson 130

Borawska Teresa 49

Borges Jorge Luis 7, 11, 12, 112

Bredkamp Horst 130

Brochwicz Stanisław 134

Brodski Josif 59, 60

Brückner Aleksander 49
 Budrewicz Zofia 90
 Bujnicki Tadeusz 180–182, 187, 190,
 198, 200, 201
 Burek Tomasz 51
 Burroughs William Seward 170
 Burska Lidia 34
 Burzyńska Anna 88
 Butor Michel 169, 170
 Byron George Gordon 188

C

Cadigan Pat 174
 Calderón de la Barca Pedro 145
 Certeau Michel de 99
 Cervantes Saavedra Miguel de 49
 Cetera Anna 123
 Cezar Gajusz Juliusz (Caesar Gaius
 Iulius) 183

204

Chandler Raymond 156
 Chevalier Karolina M.G. 16
 Chwin Stefan 87, 88
 Cichocki Marek 130
 Clarke Arthur Charles 169
 Collingwood Robin George 107
 Cudak Romuald 54
 Culler Jonathan 8, 10, 11, 17
 Cuvier Georges 187–189, 199, 201
 Czaplński Przemysław 102, 103
 Czechowicz Józef 10
 Czernik Stanisław 80, 81, 82, 83

D

Danon-Boileau Laurent 106
 Dante Alighieri 7
 Danyluk Bożena 77
 Darwin Charles 187
 Dauksza Agnieszka 115

Dąbrowski Mieczysław 103
 Dedecius Karl 27
 Delany Samuel Ray 170
 Delaperrière Maria 135
 Delimat Piotr 76
 Dembińska-Pawelec Joanna 42
 Demostenes 48
 Dennett Daniel C. 59, 60
 Derrida Jacques 114, 116, 131, 140, 147,
 152, 153
 Dick Phillip Kindred 163, 170
 Dickens Charles 49
 Domańska Ewa 107, 183–184
 Donne John 124
 Dozois Gardner 170
 Droguett Carlos 61
 Dubisz Stanisław 45
 Dubreuil Laurent 114
 Duchet Claude 101
 Dukaj Jacek 157, 160, 162, 164–167,
 174, 175, 177, 178
 Dunia Janina 97
 Dunia Kazimierz 97

E

Eagle Clarissa C. 114
 Eagleton Terry 9
 Eco Umberto 11, 12, 96, 97, 172
 Ekirch A. Roger 49
 Esposito Roberto 152, 153
 Estreicher Karol 49
 Eustachiewicz Lesław 12

F

Falkowski Mateusz 131
 Fieguth Rolf 149
 Fik Ignacy 82
 Flaubert Gustaw 186

Foucault Michel 12
 Franaszek Andrzej 27, 29
 Freud Zygmunt 191, 199

G

Gajcy Tadeusz 25
 Gajewski Tadeusz 62, 64
 Gałczyński Konstanty Ildefons 26, 28
 Gałuszka Jadwiga 12
 Geertz Clifford 18
 Gibbon Edward 169
 Gibson William 159, 170–175, 177, 178
 Ginzburg Carlo 107
 Głowacki Janusz 14
 Głowiński Michał 56, 91, 98, 101, 104
 Goethe Johann Wolfgang von 29
 Gołubiew Antoni 48
 Gombrowicz Witold 10, 111–153
 Gomulicki Juliusz Wiktor 26
 Gondek Katarzyna 16
 Gorczyńska Renata 31
 Gosk Hanna 103
 Gozliński Paweł 14, 15, 18, 19
 Górski Karol 49
 Grela Katarzyna 65
 Grochowski Grzegorz 96
 Gruszewska-Blaim Ludmiła 87
 Gruszka Bożena 67
 Grzegorzewska Małgorzata 123
 Guillén Nicolás 61

H

Halber Małgorzata 16
 Hamlet 125
 Handke Ryszard 169
 Harasymowicz Jerzy 84
 Harnesberger Jill 129
 Hassan Ihab 11

Hause Melissa T. 130
 Heinlein Robert Anson 171
 Herbert Frank 169
 Herbert George 55
 Herbert Zbigniew 21–37, 55–56, 62
 Hertz Paweł 26
 Hillis Miller Joseph 8
 Hitler Adolf 133, 150
 Hobbes Thomas 130–132, 195
 Hoffman Krzysztof 9
 Hoffmann Ernst Theodor Amadeus
     43
 Holbein Hans (młodszy) 179
 Hollanek Adam 163
 Homer 49
 Horacy (Quintus Horatius Flaccus)
     34, 190
 Howard Robert Ervin 156
 Hrabal Bohumil 90, 106
 Hurley Matthew M. 59, 60

I

Iñárritu Alejandro González 12
 Inglot Jacek 163
 Irzykowski Karol 52, 90

J

Jankowicz Grzegorz 115
 Januszkiewicz Michał 116–117
 Jarczewski Andrzej 53
 Jarosz Krzysztof 99
 Jarzębski Jerzy 120
 Jeleński Konstanty Aleksander 120,
     126
 Jelonek-Lisowska Agnieszka 16
 Jezus Chrystus 15
 Jęczynek Lech 169
 Jochemczyk Mariusz 9

Joyce James 11
 Jünger Ernst 119
 Juwenalis (Decimus Iunius Iuvenalis)
 190

K

Kania Ireneusz 120
 Karpiński Franciszek 25
 Kartezjusz (René Descartes) 191
 Karwowski Łukasz 15
 Kasia Katarzyna 105
 Kasprowicz Jan 87
 Katon Młodszy (Marcus Porcius Cato
 Uticensis) 183
 Kierkegaard Søren 140
 Kisiel Joanna 42
 Kłobukowski Maciej 40
 Knapek Ryszard 8
 Kochanowski Jan 25, 66
 Kojder Andrzej 165
 Kołyszko Anna 11
 Kopacki Andrzej 125
 Kopczyk Michał 99
 Kornhauser Julian 80
 Korzeniewska Ewa 82
 Koseła Krzysztof 165
 Kosowska Ewa 182
 Kostkiewiczowa Teresa 56
 Kott Jan 123, 131
 Kowalewska Katarzyna A. 16
 Koziołek Ryszard 99
 Kraszewski Józef Ignacy 48
 Kreinsberg Alina 12
 Kropiwnicki Maciej 186
 Królak Sławomir 12, 114
 Krynicki Ryszard 41
 Kubiak Tadeusz 68
 Kubica Grażyna 88

Kuczewski Maciej 62
 Kuczyńska Alicja 105
 Kulawik Adam 16
 Kwaterko Mateusz 144
 Kwiatkowska Irena 92
 Kwiatkowski Jerzy 29, 39, 81

L

Labuda Aleksander 96
 Lamarck Jean-Baptiste de 187
 Lange Antoni 32
 Lasoń Grażyna 163
 Leder Andrzej 145
 Le Guin Kroeber Ursula 163
 Leiber Fritz 156
 Leibniz Gottfried Wilhelm 28
 Lejeune Philippe 96, 102
 Lem Stanisław 160, 163
 Le Roy Ladurie Emmanuel 107
 Lessing Gotthold Ephraim 196–197,
 200
 Leśmian Bolesław 10, 66
 Levi-Strauss Claude 14
 Lewicki Zbigniew 12
 Lichański Stefan 68, 69, 75, 80, 81
 Limon Jerzy 57, 58
 Lipszyc Adam 129
 Loba Mirosław 184
 Lovecraft, Howard Phillips 156
 Lowry Malcolm 10
 Lubas-Bartoszyńska Regina 89, 96
 Ludorowski Lech 181

Ł

Łebkowska Anna 115
 Łopatkiewicz Tadeusz 67
 Łukasiewicz Jacek 23, 39, 41

M

Madame de Staël (właśc. Anne Louise Germaine Necker, baronowa de Staël Holstein) 189
 Magris Claudio 103
 Malczewski Antoni 189–190
 Mandelsztam Osip 59, 60
 Mann Thomas 112
 Marciniak Arkadiusz 184
 Margański Janusz 148
 Markiewicz Henryk 181
 Markiewicz Magdalena 16
 Markowski Michał Paweł 11, 106, 186
 Marks Karl 135
 Márquez Gabriel García 61
 Marshall Gordon 165
 Martin, George Raymond Richard 161
 Maryl Maciej 17
 Masłowska Dorota 12, 13
 Masłowski Michał 135
 Materska Dominika 170
 Matuszewski Ryszard 55
 Maupassant Guy de 102
 Melberg Arne 102
 Michałowska Teresa 72
 Mickiewicz Adam 65, 189
 Miłosz Czesław 10, 29, 33, 54–55, 59, 60, 62, 120, 138
 Miodońska-Brookes Ewa 16
 Mitosek Zofia 87–109
 Mommsen Theodor 183
 Monet Claude 91
 Montaigne Michel Eyquem de 111
 Moorcock Michael 161
 Morawski Tadeusz 41
 Moskalowa Alicja 82
 Mościcki Paweł 141

Mozart Wolfgang Amadeus 53
 Mrowcewicz Krzysztof 128–129
 Mrówczyński Piotr 147

N

Nabokov Vladimir 40
 Naborowski Daniel 127–129
 Najsztub Piotr 12
 Nasiłowska Anna 34, 88
 Nastulanka Krystyna 23
 Nawarecki Aleksander 88, 105
 Nermer Andrzej 91
 Neruda Pablo 61
 Nietresta-Zatoń Agnieszka 16
 Nietzsche Friedrich 15
 Noon Jeff 173
 Norton Charles Eliot 124
 Norwid Cyprian Kamil 25, 26, 63, 66, 83

Nowacki Dariusz 173

Nowak Tadeusz 68
 Nycz Małgorzata 120
 Nycz Ryszard 9, 90, 107, 115

O

Okoniewski Tomasz 62
 Okopień-Sławińska Aleksandra 56
 Okólska Barbara 169
 Olechnicki Krzysztof 165
 Olejniczak Józef 8, 10
 Olszański Grzegorz 9
 Opacka Anna 41
 Opacki Ireneusz 54
 Oramus Marek 161, 163
 Orzeszkowa Eliza 64
 Ossola Carlo 127
 Ożóg Jan Bolesław 68

P

Parowski Maciej 155, 157, 160, 161, 162, 172, 173
 Pascal Blaise 124
 Pasek Jan Chryzostom 112, 193, 196
 Paszek Jaromir 41–42
 Paszek Jerzy 40, 41, 56, 58
 Paszek Lucyna 41
 Pawelec Dariusz 39
 Paweł z Tarsu 115
 Paz Octavio 62
 Peiper Tadeusz 33
 Piechota Marek 58
 Pieńkosz Konstanty 75
 Pigoń Stanisław 65
 Pilch Jerzy 98
 Piłsudski Józef 95, 119
 Plaut (Titus Maccius Plautus) 190
 Podbielski Henryk 101, 184
 Podorska Teresa 120
 Pohl Frederik 155
 Pollak Seweryn 55
 Popa Vasko 61
 Poświatowska Halina 62
 Przyboś Julian 33, 84
 Przybyszewski Stanisław 191

R

Rabelais François 40
 Rancière Jacques 186, 188, 199
 Rasmus Agnieszka 123
 Ratajczak Mikołaj 115
 Rimbaud Arthur 26, 66
 Romaniuk Radosław 120
 Roux Dominik de 120
 Różewicz Tadeusz 79, 84
 Rulfo Juan 61
 Rusek Halina 88

Rymkiewicz Jarosław Marek 15, 105, 190

S

Sadzik Piotr 115
 Salwa Mateusz 114
 Sapkowski Andrzej 162–163
 Schmitt Carl 115, 130–132, 136–138, 140, 143, 149, 152, 153
 Scholes Robert 11
 Schulz Bruno 10
 Scott Ridley 159
 Sendyka Roma 90
 Sęk Barbara 16
 Shallcross Bożena 105
 Siedlecka Joanna 16
 Sienkiewicz Henryk 179–202
 Sills David Lawrence 165
 Simpson David 17
 Sławiński Janusz 7, 9, 56, 91
 Słowacki Juliusz 25, 26, 32
 Smith Clark Ashton 156
 Sonnenberg Ewa 16
 Sowa Jan 186
 Staff Leopold 69
 Stalin Józef (właśc. Iosif Wissarionowicz Dżugaszwili) 100, 133
 Stempel Wolf-Dieter 91
 Stephenson Neal 172, 173
 Sterling Bruce 170, 171, 174
 Stiller Robert 40
 Stross Charles 172
 Stuartowie, dynastia 112
 Surma-Gawłowska Monika 133
 Szadkowski Krystian 115
 Szawerna-Dyrszka Anna 8
 Szczepański Jan 98, 99
 Szczęsna Joanna 54

Szekspir William 7, 56–58, 112–113,
116, 121–123, 125–127, 129, 131–132,
194, 201

Szkaradnik Katarzyna 103

Szuster Marcin 123

Szyc Borys 15

Szymborska Wisława 62, 79

Szymkowiak Mirka 16

Szymutko Stefan 9

Ś

Śmietana Rafał 59, 60

T

Taine Hipolit 194, 196, 200

Tambor Jolanta 54

Tarantino Quentin 15

Tatara Marian 16

Tatarkiewicz Władysław 28

Terencjusz (Publius Terentius Afer)
190

Thomas Dylan 55

Thorne Tony 165

Tokarczuk Olga 15

Tolkien John Ronald Reuel 156

Toruńczyk Barbara 120

Tranströmer Tomas 10

Trilling Lionel 95

Trzeptota Adrianna 16

Tuwim Julian 40–41

U

Uniłowski Krzysztof 173

V

Vattimo Gianni 105, 147

Vermeer van Delft Johannes 25

Vincenz Stanisław 10

W

Wachowski Lana 12

Wachowski Lilly 12

Wajda Andrzej 14

Walczak Emilia 16

Warzecha Andrzej 62

Wat Aleksander (właśc. Chwat Aleksander) 10, 23

Watts Peter 173, 174

Wążyk Adam 26

Weber Samuel 130

Werner Mateusz 116

Węgrzyniak Anna 99

White Hayden 107, 183–184, 198, 201

Wierzejska Jagoda 95, 103

Wilczyński Marek 107

Wirpsza Witold 32

Wiśniewski Jacek 11

Witkiewicz Stanisław Ignacy (Witka-
cy) 90

Wittlin Józef 10, 149–151

Wojciszke Bogdan 165

Wołkowicz Anna 129

Wyka Kazimierz 16, 55

Wyka Marta 26, 88

Wysółuch Seweryna 197

Z

Zajdel Janusz Andrzej 161

Zaleski Marek 104

Załęcki Paweł 165

Zawodniak Mariusz 41

Zelazny Roger 161

Ziemkiewicz Rafał Aleksander 163

Zieniewicz Andrzej 98, 103

Ziomek Jerzy 43, 47, 50, 53

Zych Aniela 67, 76

Zych Jan 61–86

Ž

Žižek Slavoj 131

Żeleński Tadeusz (pseud. Boy) 40

Żółcińska Wanda 16

Żwikiewicz Wiktor 161

Ż

Żabski Tadeusz 180–182, 198, 200, 201

Żakowski Jacek 12

Redaktor
Magdalena Kopec

Projektant okładki
Zenon Dyrszka

Korektor
Anna Sońta

Łamanie
Marek Zagniński

Copyright © 2016 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-8012-962-7

(wersja drukowana)

ISBN 978-83-8012-963-4

(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 13,25. Ark wyd. 11,0. Papier
offset. kl. III, 90 g Cena 20 zł (+VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.K.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Więcej o książce

Cena 20 zł
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-963-4